

Създаване на Съвета

На 14.11.2019 г. в залата на читалище Хамалогика бе сформиран Обществено-консултативния съвет за Атанасовско езеро.

Той бе свикан от Българска фондация Биоразнообразие като неформална структура с консултативна роля за

вземане на решения за устойчивото управление на Атанасовско езеро и прилежащия район. Ще надгради досегашната успешна работа на Обществения съвет за Атанасовско езеро, който бе създаден през март 2013 в рамките на проект „Солта на живота“ и 6 години служеше като добра платформа за диалог между различни заинтересовани страни за решаване на възникналите казуси, свързани с езерото.

Новата форма на Съвета включва по-широк кръг от заинтересовани страни, като акцент ще бъдат ползвателите и близко разположените около цялата Натура 2000 зона квартали – Ветрен, Банево, Сарафово, Рудник и др. Поканени са представители на държавната и местна власт като Община Бургас, Областна администрация Бургас, РИОСВ Бургас, Басейнова дирекция за Черноморски район, научни, обществени и екологични организации като Българска академия на науките, БДЗП, Зелена Странджа и др., както и бизнес структури като Черноморски солници АД, Летище Бургас и др. Обществено-консултативният съвет ще заседава веднъж годишно, но ще ползва този уебсайт като платформа за своята работа и обмен на информация между членовете.

На тази първа среща участниците започнаха заедно да създават общата визия за развитие на района на Атанасовско езеро чрез интегриране на опазването на природата и градоустройственото планиране. Бяха обсъдени основните функции на територията, както и конфликтните места и благоприятните дейности от гледна точка на ползвателите. Това постави началото на един процес, който екипът на проект „Лагуната на живота“ ще продължи да води и развива. Още повече, че през 2020 г. предстои да стартира нов етап на интегрираното планиране за развитие на Бургас и региона.

Първа среща на Обществено-консултативния съвет

Откриване на срещата и приветствие – Радостина Ценова

Представяне на новата роля и очаквания от Обществено-консултативния съвет за Атанасовско езеро в проект Лагуната на Живота и малко история за Обществения съвет (ОКС), свикван в рамките на проект Солта на Живота.

С новия Обществено-консултативен съвет за Атанасовско езеро (АЕ) целим да хвърлим поглед напред, в бъдещето, а не както досега Обществения съвет да дискутира два пъти годишно сегашното положение и какво е правено до момента.

Самият град Бургас е уникален с трите си езера и морето и винаги е бил пилотен в своите инициативи и затова искаме АЕ да служи като успешен модел за интегриране на природните ресурси в икономическото развитие.

Представяне на участниците: Кой съм аз и защо съм тук (списък с участниците)

Защо сме се събрали? – Дияна Костовска

Темата на първия ОКС е „Обща визия за развитие на района на Атанасовско езеро“:

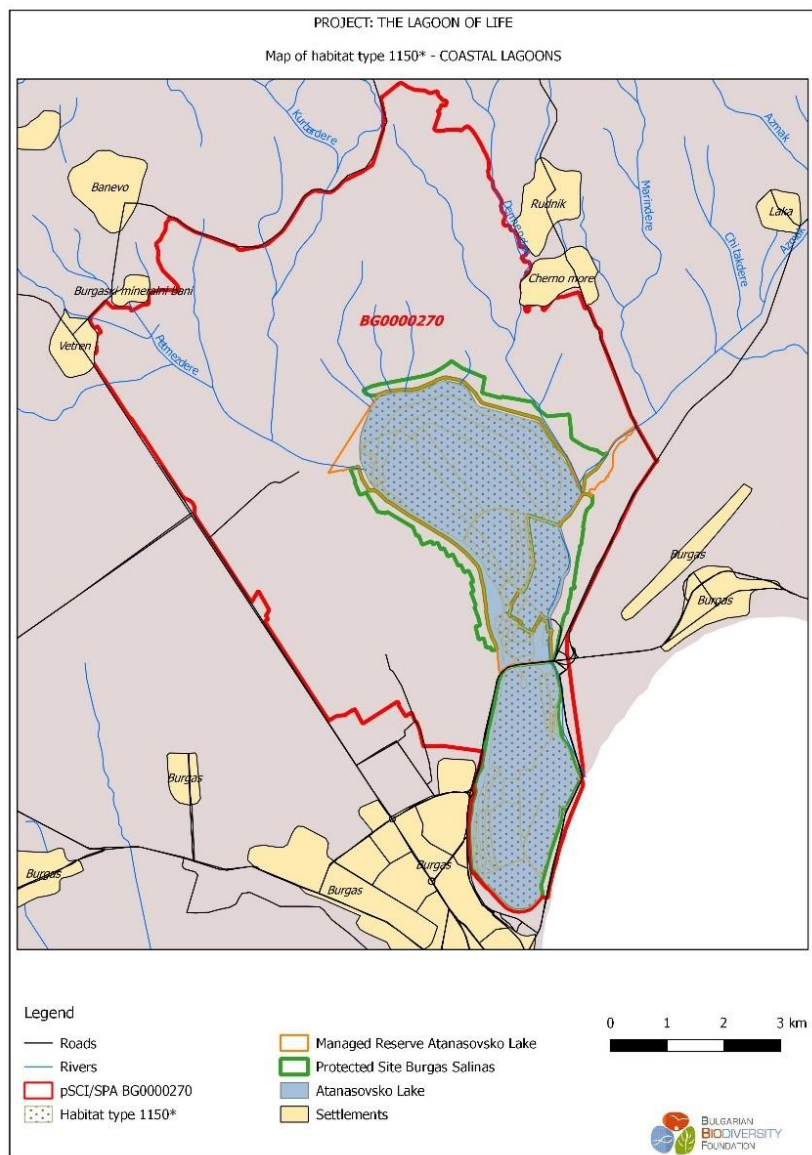
- целевият ни район е Натура 2000 зона (Н2000) Атанасовско езеро и прилежащите около зоната квартали на града, в който Н2000 зоната е свързваща територия с новите присъединени квартали на града и за нас е важно да се интегрира опазването на природата и градоустройственото планиране на територията на Бургас;

- Ние от БФБ досега приоритетно сме работили за езерото, което е сърцето на зоната, но сега искаме да работим за целевия район около Н2000 зоната
- за нас е важно да се видят силните страни на тази територия и да търсим отговор как тази територия трябва да изглежда/ развива в бъдеще;
- търсим места където могат да се формират конфликти между функциите на зоната и места където те си благоприятстват.

Кратко представяне на Глория Маринова, студентка по ландшафтна архитектура от университета във Вагенинген, Холандия, която разработва магистърската си теза на тема „Взаимовръзка между защитени влажни зони с градски и крайградски територии в Бургас“.

При първата си среща с екипа на БФБ е видяла, че ние от БФБ гледаме само АЕ, а трите Бургаски езера са естествени зелени клинове в града. Примерът за градско планиране на Копенхаген на принципа на- 5-те пръста - 5-те зелени клина в градоустройственото планиране, които те са създали изкуствено през 1947 година, а ние ги имаме естествено с трите езера и е нужно да се съобразяваме с тези територии.

Ако Копенхаген е нямал природните дадености на Бургас и изкуствено е осъзнал важността на 5-те изкуствени зелени клина- пръста за градско планиране, при Бургас природните дадености са връзката на ядрото на града с по-мощно градоустройствено ниво и могат да служат за приобщаване на нови райони.

Какви са функциите на Атанасовско езеро и прилежащата територия? - Спас Узунов

Кратка дискусия

Н. Пиронков – Черноморски солници АД представя казуса за необходимостта за гравитачно заустване директно в морето на водите от западната част на обходния канал около АЕ и, а не както е сега чрез изпомпване и с голям разход на електричество. Г-н Пиронков обясни, че съществува план, изготвен още миналия век за гравитачно заустване на обходния канал.

Р. Бояджиева, зам. кмет Община Бургас - трябва да имаме предвид, че това

разделяне на функциите, което

представи Спас е малко англо и трябва да имаме предвид, че често има конфликт с други функции като туристическата например. Защото заустването, за което г-н Пиронков говори ще става на плажната ивица на града.

Трябва да се търси балансиран вариант - решение, защото има конфликт между различните подфункции, има различна собственост на земите за планираното гравитачно заустване – частна, държавна.

Според представената информация досега се оказва, че АЕ е вече едно градско езеро, но то има и дива северна част.

Има предефиниран проект по ОПОС на РИОСВ Бургас, който би могъл да финансира отводняване на АЕ, но самата Н2000 зона е изключена като целева територия от него, заради наличието на LIFE проект, така че ще се работи за Вая, Мандра и Ропотамо.

Относно финансирането в новия програмен период има съществени разлики с периода 2014 – 2020 г. Секторните Оперативни програми, които действаха досега се опитваха да отрежат отделно парче от територията, което да финансират и основното притеснение бе да не финансират едни и същи неща.

Новата рамка, планирана в Общия регламент на ЕС (който още не е приет, вероятно чак втората половина на 2020 при председателството на Германия) – финансирането ще бъде по различен начин:

1. За интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) 6% от държавния пакет с европейски средства да са за възстановяване и развитие като двигател на градския растеж.

Програмата за регионално развитие ще има две линии на финансиране:

1. За градски проекти (стеснени критерии), които досега са 39, а сега ще бъдат вероятно само за 10-те най-големи града в България (вкл. Бургас).
2. ИТИ – по-широк кръг градове (по-широки критерии) – 60 града, където ще има подкрепа на надобщински проекти, регионални проекти, функционална територия. Общата карта на въздействие ще се следи - без да се съобразява дали с Бургас или с Поморие. Ще се търси интегриране по отношение на многофондови финансираня (всички тези аспекти или функции на една територия).

Важно е да разгледаме предложените промени в Закона за регионално развитие, които в момента са представени за обществено разглеждане и ако в тях установим промени, които е важно да направим – да реагираме в момента, защото той ще има отношение за усвояване на средствата не само европейски, но и държавни.

Ще се създават Експертни тематични групи, които да програмират Оперативните програми, през които ще тече потока от европейски и държавни средства. Може от тях да се свежда информация по този формат.

Партньорските проекти ще се търсят. Ще се наложи все по-често да се коалираме с бизнеса, не само с НПО. **Атанасовско езеро – може да бъде Benchmark (референтна територия) на този нов модел за финансиране.**

Въпрос към РИОСВ относно управлението на Натура 2000 зоните – няма развитие към момента.

РАБОТА ПО ГРУПИ

Предложени бяха 4 групи:

- Група 1, която работи по екологичния аспект на целевия район;

- Група 2, която работи икономическия аспект на целевия район;
- Група 3, която работи по социалния аспект на целевия район;
- Група 4, която работи по естетическия аспект на целевия район.

За всяка група беше предварително избран фасилитатор от екипа на „Лагуната на живота“. Всяка група имаше за задача да отговори на 4

въпроса:

- Кои са екологично значимите/ икономически важните/ социално важните и естетически места в АЕ и какви са най-важните им характеристики? – според вида на групата трябваше да се определят значимостта/ важността на местата
- Бихте ли ги локализирали върху картата? –за всяка група имаше разпечатана карта с целевия район
- Кои са основните заплахи за тези места?
- Какво стимулира опазването/развитието на тези места/ възможности?

Участниците в ОКС се разделиха в групите според личните си предпочитания. Всяка група имаше 30 мин. за работа.

Ето и представянията на работата по групи:

I-ва група – ЕКОЛОГИЧЕН АСПЕКТ (фасилитатор - Спас; 7 участника)

Кои са екологично значими места в АЕ и какви са най-важните им характеристики?

- поддържан резерват; защитена местност; реки; екологични коридори; места на конфликт; ливади/пасища; земеделски земи; море; местообитания, Н2000 зона

- опазени, административна защита, функционират като природни системи, произвеждат природни ресурси (пречистват вода, въздух)

Бихте ли ги локализирали върху картата? (в приложение)

Кои са основните заплахи за тези места?

Замърсяване; урбанизация; отпадни води; неустойчиви земеделски практики; пътна инфраструктура; технически аспекти; фрагментация и изолация; инвазивни и чужди

видове; хищници; туризъм; преексплатиране на ресурси; рапица като неподходящ вид за отглеждане, браконьерство, прекомерен туризъм, пожари, унищожаване пряко, намаляване или падане на законовия статут, лов, риболов, браконьерство; промени в климата.

Какво стимулира опазването/развитието на тези места? (възможности)

Запазени територии; законов статут; администрация; превантивни действия; общи интереси и подкрепа; икономически стимул; ясни икономически и административни заинтересовани страни; създадена комуникация на заинтересовани страни; апробирани успешни консервационни практики. Границата между други НАТУРА зони и връзката между тях / Айтоска планина и възможна връзка с нея.

II-ра група – ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТ (Фасилитатор - Диана; 5-ма участника)

Кои са икономическите места и какви са най-важните им характеристики?

Приходи; услуги и продукти; създават работни места, генерират БВП, пари, плащат данъци и др.

Бихте ли ги локализирали върху картата? (приложение)

Черноморски солници АД; летище Бургас; Геотон; Керамика АД; търговски обекти; туризъм; тенис кортове Авеню; Конна база; земеделски производители; Чикън груп; Атлантик; ферми, туризъм (заведения), производствени бази;

Кои са основните заплахи за тези места?

Законови ограничения; липса на инфраструктура; липса на работна ръка, демографски причини, ниска покупателна способност, ограничения на фермерите от територията, презастрояване.

Какво стимулира развитието на тези места? (възможности)

Подобряване на законодателството; подобряване на инфраструктурата; солниците; море; локацията; урбанизация; развитие на пазарите, инвестиции и партньорства, устойчиви земеделски практики, налични природни ресурси (солдобив, екстензивно селско стопанство, аквакултури).

Предложения:

Добив на фосфор; нови екологични маршрути; луга и кал; цели в ОП; да се развие сололечението (луга, кал) и да се подобрят условията за това, да се помисли как да се развие този бизнес.

III-та група – СОЦИАЛЕН АСПЕКТ (Фасилитатор - Дияна; 3-ма участника)

Кои са социалните места и какви са най-важните им характеристики ?

Рекреация и спорт, здраве – лугата, лечебна кал, минерална вода, вело-алея, маратон, разходка; Образователни места – наблюдение на птици, игри, разходки, укритието, бригада, пътека на съблеклюна, Аква Калиде, Регионален исторически музей, симБиотично лов, риболов, градинки; достъпност / безопасност / участие на други хора; гробище за домашни любимци; риболов; концерти; фестивали; Индустриални обекти; градско гробище.

Бихте ли ги локализирали върху картата? (в приложение)

Кои са основните заплахи за тези места?

Каналът около АЕ, ако се зауства в езерото; вандализъм; презастрояване; замърсяване на почви и води; няма стопанин; Велоалеите са концентрирани само в южната част, достъпност до огледните места. Появилото се гробище за домашни любимци до укритието и неподходящото за това място; ако застрояване продължи, езерото би било затворено в урбанистичен пръстен като остров (нов термин „инсолизация“) - нещо, което е много видимо при Вая; преексплоатация, спиране на градския транспорт.

Какво стимулира развитието на тези места?

Поддържане на солодобива/традиционния солодобив; повече велоалеи, места за рекреация, арт пространства, сцени, ръчна вагонетка, почистване, влакче, жп. Линия; стопанин, охрана, гражданско участие, популярност.

IV-та група – ЕСТЕТИЧЕСКИ АСПЕКТ (Фасилитатор – Радост; 3-ма участника)

Кои са естетическите места и какви са най-важните им характеристики?

Визуална комуникация, вдъхновение, цвят, пейзажи, погледни, образователни, медиативни – пречистване, връщане към себе си, фотография – снимане и фотографски турове; възможност за съзрения, вдъхновение, социална комуникация.

Бихте ли ги локализирали върху картата? (приложение)

Парк Езеро, басейни с луга и кал, пътека на саблеклюна, Точката, над Черно море, над Банево, Аква Калиде, Бургас (център), симБиотично.

Кои са основните заплахи за тези места?

Замърсяване, презастрояване, преексплоатация, липса на интерес, комари, унищожаване, превръщане в тур. атракциони, вандализъм, не поддържане (липса на стопанин)

Какво стимулира развитието на тези места (възможности)?

Популярност, финансиране, реклама, партньорства (с Аква Калиде, изд. дейност с Регионалната библиотека), инфраструктура, маркировка, интерес

на гражданите, опазване на биоразнообразието.

Предложения:

Римски мост към с. Рудник – да се развие като атракция с въжета, надграждане, снимки; Био-библиотечно тур, сцена и събития, тур по високите сгради.

Групите представиха работата си пред цялата група (3-5 мин. на група). Фасилитаторът инициира кратка дискусия след представянията и наложихме картите, за да видим има ли съвпадение на зоните. Екипът на проекта взема работата на 4-те групи като първа стъпка за разработване на Обща визия за развитие на района на Атанасовско езеро.

Уебсайта www.lagoon.biodiversity.bg ще се използва като платформа за споделяне на информация за езерото и района, а чрез онлайн кореспонденция ще се информират периодично членовете на ОКС за възникнали казуси.

Срещата бе закрыта с дегустация на продукти от земеделски производител в целевия район, който не използва торове, но пък потребява различни видове сол от АЕ.